

Standpunt erfgoedcellen en stedelijke erfgoedcoördinatoren. Regionale rollen - uitvoeringsbesluiten.

Deze standpunten vertrekken van de notulen die CJSM heeft gemaakt van het info- en consultatiemoment op 25/11/2016 en heeft doorgestuurd via OCE. Deze bijdrage is vooral opgevat als een aanvulling op wat er al is gezegd geweest op 25/11.

Artikel 57: werkingssubsidies regionale rol

Werkingssubsidies

- De werkingssubsidies hangen af van de criteria zoals bepaald in artikel 61. De erfgoedcellen begrijpen de vermelding niet van een maximumbedrag in de notulen van 25/11 van CJSM. Er zijn toen geen concrete bedragen genoemd. De erfgoedcellen vragen wel dat de Vlaamse overheid een ondergrens inschrijft wat de Vlaamse subsidiëring betreft. Zo'n ondergrens is nodig om een slagkrachtige en duurzame dienstverlenende werking te kunnen uitbouwen. De erfgoedcellen benadrukken opnieuw dat de huidige Vlaamse subsidiëring zich onder deze kritische ondergrens bevindt.

Intergemeentelijke uitbreiding

- Wat is de procedure bij een eventuele uitbreiding van het geografische werkingsgebied van een intergemeentelijk samenwerkingsverband tijdens de looptijd van een convenant? De erfgoedcellen vragen dat een addendum bij het lopende convenant volstaat om zo'n uitbreiding mogelijk te maken. M.a.w. dat er geen nieuwe aanvraag voor een convenant moet worden ingediend.

Artikel 58: beleidsperiode

- Om te kunnen intekenen op een "regionale dienstverlening" is een andere timing ingeschreven dan de rest van de cultureel-erfgoedsector (landelijke dienstverlenende rollen, functies). Het is belangrijk dat er zoveel mogelijk afstemming blijft tussen de regionale dienstverlenende rollen en de andere werksoorten die worden gesubsidieerd op basis van het decreet. Dit stelt zich scherp bij de kunststeden, die alle vijf hun regionale rol vanuit een collectiebeherende organisatie zullen organiseren. De kunststeden stippen aan dat zij – binnen het beleidsplanningsproces met het oog op een landelijke erkenning van hun musea – al een eerste denkoefening zullen maken rond de dienstverlenende rollen op regionaal niveau. Voor de beoordeling van de beleidsplannen vanuit de kunststeden dient hiermee rekening gehouden te worden.

Artikel 60: verhouding IOED

Het criterium van ten minste 85.000 inwoners vervalt, indien de samenstelling van het IGS samenvalt met een IOED. Vraag: moet dit volledig samenvallen of kan ook gedeeltelijke overlapping? Denk aan een IGS met deelwerkingen rond cultureel en rond onroerend erfgoed, maar waarbij niet alle gemeentebesturen zich bij beide deelwerkingen hebben aangesloten.

Artikel 61: Subsidiecriteria

Criterium 2: de kwaliteit van de aanwezige expertise:

De erfgoedcelwerking is erop gericht om de werking van de aanwezige erfgoedactoren te versterken en zodoende de aanwezige expertise te verbeteren. 'De kwaliteit van de expertisebevordering' zou daarom een betere formulering zijn.

Criterium 4: de wijze waarop de strategische visie, vermeld in artikel 5, wordt uitgevoerd;

De relevantie van dit criterium dient in vraag gesteld te worden, daar de timing van deze Strategische Visie door de Minister niet overeenstemt met de indiendata die gelden voor de dienstverlenende rollen op regionaal niveau. Dit kan aangepast worden door een verwijzing naar de Beleidsnota van de Minister, zoals gesuggereerd op kabinetsoverleg op 7/2.

Criterium 7: de inbreng van middelen van de deelnemende besturen in de regionale dienstverlening;

Erfgoedcellen vinden de gemeentelijke bijdrage een relevant criterium bij de beoordeling van aanvraagdossiers. Ze vragen dat geen nominatief bedrag of percentage als minimum wordt ingeschreven in de uitvoeringsbesluiten. Zo'n generieke lat houdt geen rekening met de financiële draagkracht van de betrokken gemeentebesturen. Een bijdrage van 60 eurocent per inwoner kan voor de ene gemeente gemakkelijk om dragen te zijn, terwijl voor de andere gemeente een bijdrage van 30 eurocent een zware kost en een groot erfgoedengagement inhoudt. Bovendien omvatten de gemeentelijke bijdragen meer dan een bepaald bedrag dat men per inwoner afsprekt. Personele ondersteuning en ondersteuning in natura (huisvesting, gebruik ICT-diensten...) zijn minstens even belangrijk. Deze ondersteuningsvormen zijn echter moeilijk te kwantificeren en daarom ook moeilijk met elkaar te vergelijken.

Criterium 8: de afstemming met andere relevante actoren die een regionale dienstverlening aanbieden, in het bijzonder met de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden inzake onroerend erfgoed, indien van toepassing.

- Opmerking: een regionale dienstverlening moet ook worden afgestemd op een lokale erfgoedwerking, dus niet enkel met regionale dienstverleners.
- In de handleiding (niet in de uitvoeringsbesluiten) bij het decreet kan worden benoemd wat "afstemming" met onroerend erfgoed kan betekenen. Het kan verschillende gradaties aannemen, gaande van:
 - elkaar informeren over elkaars werking en actieplannen (incidenteel informatie delen)

- deel uitmaken van elkaars adviesgroepen (structureel informatie en kennis delen)
- gemeenschappelijke projecten opzetten (een zgn. “programmatorische” samenwerking)
- clustering, waarbij verschillende werkingen deel uitmaken van één juridische structuur en gemeenschappelijke beheersorganen hebben.

artikel 97: DAC (amendement nr. 20)

Het convenant wordt gebruikt als een instrument om de DAC-middelen te kunnen doorstorten. We erkennen dat het voor de vier betrokken musea belangrijk is dat zij DAC- middelen verder kunnen ontvangen en zijn bereid om deze tijdelijke opdracht erbij te nemen. We maken wel de kanttekening dat met het doorstorten van personeelssubsidies het convenant er een andere, bijkomende opdracht verkrijgt die niet in de lijn ligt van de dienstverlenende rol zoals omschreven in het decreet. Bij de betrokken erfgoedbeheerders kunnen er zo ook verkeerde verwachtingen groeien tegenover het cultureel-erfgoedconvenant. Het risico is reëel dat, eenmaal de DAC-subsidies worden stopgezet, de betrokken organisaties verwachten dat het IGS vanuit het convenant personeelssubsidies blijft voortbetalen.

De toelichting bij het amendement laat bovendien uitschijnen dat via het convenant subsidies kunnen worden doorgestort aan organisaties die zich in de bredere regio bevinden. De IGS'en en kunststeden willen de denkoefening maken wat een dienstverlening voor een bredere regio betekent (bv. vragen van buiten de regio beantwoorden, expertise delen, occasioneel projecten opzetten). Maar zij vragen met klem dat er aan de enveloppe géén DAC-middelen worden toegevoegd voor musea die zich bevinden buiten het eigen grondgebied. Wat de IGS'en betreft: gemeenten die lid zijn van het IGS betalen nu een bijdrage in euro en in natura. Tegenover deze gemeenten is het niet correct dat het IGS middelen zou doorstorten ten behoeve van organisaties buiten het eigen grondgebied. Dit is nefast voor de dynamiek en het interne draagvlak van het intergemeentelijk samenwerkingsverband.